

Exultabat universa fere Europa beatissime Pater pace inter christianos tot fluctuantibus jam diu bellis composita atque firmata cum Dei benignitate accidit quod unum ad hujus nostri seculi felicitatem deesse videbatur ut sanctitas tua ad summum sacerdotium fuerit evecta quo nihil salutaris christiana respublica aut optatius Ferdinandus Caesar Dominus meus clementissimus expectare poterat tum enim ex literis quas superioribus mensibus sacro cardinalium collegio scripsit tum ex his que presens orator ejus Magestatis nomine retulit facile sanctitas tua intelligere potuit quantopere optarit ut in pontificatus Pauli defuncti locum sufficeretur in cujus integritate ac sapientia Dei ecclesia tandem conquiesceret et jam pacis parta quies integra ac perpetua servaretur nuntio itaque Cesareae Majestati allato sanctitatem tuam ad hanc summam dignitatem pervenisse magna perusus letitia me ad sanctitatem tuam misit et gratulationis oratorem et reverentiam atque devotionem de more romanorum imperatorum sanctitati tue et Apostolice Sedi demonstraturum ac prestaturum gratulor ejus nomine igitur tibi quod pontificatum fueris adeptus quem sanctitati tua sempiterna laudi futurum exopto gratulor Apostolice Sedi quod habeat pastorem integerrimum ac sapientem et quod maxime optandum erat pium qui cum optime intelligas quid presentium rerum status atque conditio quid imbecillitas quid religio nostra perturbata postulet quid omnes boni desiderent et quo pacto nostrorum temporum succurat erroribus qui se etiam per regna hactenus ab omni labe immunia diffuderunt pro certo habet Caesar quod pia aliqua reformatione instituta ut cepisti sublatis dissidijs ac controversijs quibus ecclesia Dei jamdiu agitur restituas christiane fidei pristinam tranquillitatem et decus quod et Cesar pro ea quae sibi incumbit opitulandi reipublicae christianae curam a te summopere expetit et tua te in Deum pietas hortatur quo nihil sanctitati tue majori splendori aut gloriae esse potest.

(*1 v.*) *Floruit* beatissime pater ecclesia Dei semper sub Pijs quorum Pius secundus ex predecessoribus tuis non tam Dei pientissimus cultor quam inclitae domus Austriae fautor optimus extitit neque cum fuisset apud Federicum Cesarem Ferdinandi Caesaris proavum educatus post adeptum pontificatum unquam veterem suam erga Cesarem propensionem deposuit.

Confidit ergo Cesar sanctitate tuae pontificatum his placidis temporibus moderate omnibus jam amotis impedimentis que te deflectere a

tam honesto desiderio poterant depositis armis inter maximos rreges paceque connubio stabilitate auctore futurum ut christiani principes concordibus animis ac conjunctis viribus comunis et christiani nominis hostis conatus evertant quo omnes Cesaris cogitationibus intendunt quod maxime assiduus votis christiana gens expetit quod vobis pariet immortalitatem prospere enim cessura omnia non diffido quia Dei numine ac presidio protecti et tuti eritis.

Notum est autem sanctitati tuae imprimis quantum immineat periculum non solum Cesaris provincijs sed etiam universo christiano orbi qui presens interfuisti cum superioribus annis pro Paulo iij in expeditionem contra turchas venisse ex quo quidem tempore Cesar summam in te prudentiam cum rerum gerendarum dexteritate giunctam et tuam singularem erga rempublicam christianam voluntatem propemtionemque in se optime recognovit ita ut persuasum habeat sanctitatem tuam non tam pietatis officio minime de futuram quam ejus rregna atque ipsam Magestatem suam paterna benevolentia ut hactenus fecisti nunquam destitutam.

Vicissim Cesar ut obediens ecclesiae filius sanctitati tuae et Apostolice Sedi reverentiam atque obedientiam exhibet et nihil unquam pretermittit quod vel ad conservandam Apostolice Sedis amplitudinem vel ad observantiam erga sanctitatem tuam declarandam vel in christianos charitatem pertinere cognoverit.

Et cum primum Magestati suae per maximas curas et temporis opportunitatem licuerit dabit operam ut a santictate tua et Apostolica Sede de more veterum Cesarum coronam obtineat atque suscipiat.

Haec sunt Cesaris Magestatis domini mei clementissimi mandata ego vero Deum optimum maximum precabor ut pro salute christiane reipublicae pro templis pro choris sanctitatem tuam diu terris incolumem servet sis felix sis beatus stet hec Sancta Sedes et veneretur te presens aetas innumeris ad celum laudibus efferat de te posteritas loquatur et nulla umquam vetustas obmutescat te admiretur et nobis invideat.